

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Martina Lachmanna a soudců Jana Ferneckého a Martina Bobáka ve věci

žalobce: **I. S.**, státní příslušnost Ukrajina
bytem X
zastoupený advokátkou Mgr. Ing. Martinou Zoubkovou
sídlem Pod Všemi svatými 421/10, 301 00 Plzeň

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve zrušení termínu k pořízení biometrických údajů, spojeném se zánikem registrace k povolení ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu, o čemž byl žalobce vyrozuměn dne 20. 10. 2025

takto:

- I. Zásah žalovaného, který spočíval ve zrušení termínu k pořízení biometrických údajů, spojeném se zánikem registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu, a o kterém byl žalobce vyrozuměn dne 20. 10. 2025, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a ukládá se mu, aby obnovil stav před zrušením termínu k pořízení biometrických údajů a zánikem rezervace.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

- III. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 26 539 Kč k rukám jeho zástupkyně Mgr. Ing. Martiny Zoubkové, advokátky, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a obsah žaloby

1. Žalobce je držitelem dočasné ochrany dle § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace (lex Ukrajina). Vyjádřil svůj zájem o zvláštní dlouhodobý pobyt podle § 7p tohoto zákona. Následně provedl registraci k vydání průkazu povolení dle § 7s lex Ukrajina.
2. Dne 20. 10. 2025 byl prostřednictvím e-mailu i SMS zprávy žalovaným vyrozuměn o zrušení rezervace termínu k převzetí průkazů ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu (stanoveného na 6. 11. 2025) a o zániku jeho registrace. Důvodem mělo být to, že představuje hrozbu pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu na základě stanoviska Policie České republiky (též jen policie) nebo zpravodajské služby, a tím nesplňuje podmínku dle § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina. Žalobce nejprve žádal žalovaného o upřesnění důvodů zániku registrace, později více cestami o přezkum dosavadního postupu. Žalovaný v něm ovšem neshledal pochybení, zdůraznil, že dle stanoviska policie či zpravodajské služby žalobce či osoba s ním žijící ve společné domácnosti představuje nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu a nesplňuje tak podmínku bezúhonnosti. Jde přitom o postup mimo správní řízení, nelze proto využít běžné opravné prostředky.
3. Žalobce se svou žalobou, postoupenou zdejšímu soudu Krajským soudem v Plzni, brání proti zásahu spočívajícímu ve zrušení registrace, tj. i termínu převzetí průkazu (pozn. soudu). Požaduje, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v zásahu a uložil obnovit stav před zánikem této registrace. Zdůraznil, že žije bezúhonný život, nikdy nebyl odsouzen ani trestně stíhán. Jelikož byl jeho manželce zvl. dlouhodobý pobyt udělen, musí jít o omyl. Zásah je dle něj neústavní, nezákonný a v rozporu s principy dobré správy. Zpochybnil právní úpravu daného institutu, kdy žalovaný nevede žádné podklady a jeho postup nelze nijak přezkoumat. Oproti tomu upozornil na postup při (ne)udělení dlouhodobého víza dle § 30 a násl. zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (cizinecký zákon), jež je považováno za rozhodnutí dle § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), ač rovněž nejde o rozhodnutí dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (správní řád). To zakládá nerovnost mezi žadateli o různé druhy pobytů. Žalobce proto též navrhl, aby soud případně předložil věc Ústavnímu soudu postupem dle čl. 95 odst. 2 Ústavy s tím, že § 7o a násl. lex Ukrajina je v rozporu s ústavním pořádkem.

II. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

4. Žalovaný potvrdil registraci žalobce k zvláštnímu dlouhodobému pobytu v souladu s § 7p lex Ukrajina. Taktéž potvrdil zrušení termínu skrze e-mail dle § 7t odst. 6 téhož zákona, který byl zaslán žalobci. Zdůraznil, že úspěšná registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu neznamená, že bude pobytové oprávnění vydáno. Osoba musí před pořízením biometrických údajů předložit požadované doklady, další podmínky pro vydání zvláštního povolení k dlouhodobému pobytu jsou uvedeny v § 7t odst. 5 lex Ukrajina. Jednou z těchto podmínek pak je, že dle stanoviska policie nebo zpravodajské služby není osoba nebezpečnou pro veřejný pořádek nebo státu.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

5. V případě žalobce uplatnila policie negativní stanovisko k vydání zvláštního dlouhodobého pobytu. Na základě toho byl žalobci v souladu s § 7t odst. 6 lex Ukrajina zrušen termín pro pořízení biometrických údajů. Tím došlo i k zániku jeho registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu. Daný postup (zrušení termínu pro pořízení biometrických údajů, které má za následek zánik registrace) není rozhodnutím. Použití části druhé a třetí správního řádu, upravujících správní řízení a rozhodnutí, je dle § 7o odst. 5 lex Ukrajina vyloučeno. Nejde ani o rozhodnutí dle § 65 s. ř. s., přičemž nemůže jít ani o nezákonný zásah dle § 82 s. ř. s., jelikož na vydání pobytového oprávnění není právní nárok. Pro případ věcného posouzení žaloby pak žalovaný uvedl, že postupoval v souladu se zákonem. Stanovisko policie má formu jednoduchého sdělení „ano“ či „ne“, v případě negativního výsledku je překážkou udělení pobytového oprávnění bez dalšího. Žalovaný není oprávněn jej dále hodnotit (nevede řízení, nepoužívá správní uvážení). Žalovaný konečně avizoval, že soudu předloží odůvodněné stanovisko policie.
6. V replice z 4. 3. 2026 žalobce podotkl, že se žalovaný nijak nevypořádal s jeho argumentací. Řadu východisek žalovaného (absence správního řízení, nutnost automatizace) žalobce nerozporuje, žalovaný však vykládá a aplikuje právní úpravu tak, že jakýkoliv přezkum jeho postupu není možný. Nově přitom žalovaný připouští, že si může vyžádat odůvodnění stanoviska policie. Žalobce opětovně upozornil i na to, že jeho manželka zvl. dlouhodobý pobyt obdržela. Na podané žalobě setrval.

III. Odůvodnění stanoviska policie, reakce žalobce a další postup soudu

7. Podáním z 11. 3. 2026 pak žalovaný soudu zaslal avizované odůvodnění stanoviska policie, konkrétně Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia z 23. 2. 2026, č. j. X. Policie uvedla, že žalobce je prověřován v souvislosti s úmyslnou trestnou činností dle § 209 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve věci možné účasti při investičním podvodu (vedeno pod č. j. X, úkony trestního řízení zahájeny 20. 8. 2025). Policie přitom pro účely odůvodnění svého stanoviska ověřila, že trestní řízení nadále probíhá, přičemž žalobce nelze vyloučit jako podezřelého ze spáchání uvedené trestné činnosti. Nelze tak vyloučit, že představuje nebezpečí pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu.
8. V replice z 18. 3. 2026 na toto sdělení žalobce zdůraznil, že nikdy nebyl ani v ČR ani na Ukrajině odsouzen či trestně stíhán. Je osobou zcela bezúhonnou. Je ženatý, s manželkou žije v ČR, kde si vybudovali zázemí. Jsou ekonomicky aktivní a pracují. Žalobce vede spořádaný život, pravidelně daruje krev.
9. Soud se následně přípisem z 7. 4. 2026 obrátil na žalovaného, aby ve lhůtě 2 týdnů zaslal soudu doplnění odůvodnění stanoviska policie. Připomněl mu, že je nutné, aby policie/zpravodajská služba srozumitelně a logicky konsekventně zdůvodnila, proč má za to, že určitá osoba představuje nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu a aby tato tvrzení měla alespoň základní oporu ve skutkových zjištěních. Seznámil jej i se svým předběžným názorem, že odůvodnění stanoviska policie prozatím neobsahuje ani potřebné základní obrysy toho, na základě jakých konkrétních skutečností je nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu vlastně dovozováno. Má-li se opírat jen o to, že žalobce je prověřován v rámci trestního řízení, nemůže bez dalšího takový závěr s ohledem na zásadu presumpce neviny obstát. Z odůvodnění není zřejmé, čeho se měl žalobce dopustit, na základě jakých skutečností je v tom spatřován důvod pro závěr, že představuje nebezpečí pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu, a z jakých skutečností policie s dostatečnou mírou pravděpodobnosti dovozuje, že se žalobce takového jednání též dopustil.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

10. Žalovaný ani přes urgenci na tuto výzvu nijak nereagoval.

IV. Posouzení věci soudem

11. Městský soud v Praze případ posoudil na podkladě § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (s. ř. s.). Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
12. O věci samé rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem vyjádřili souhlas. Neshledal ani důvod provádět ve věci samé dokazování a za tím účelem nařídít ústní jednání. Své závěry mohl učinit už jen na podkladě mezi stranami nesporných skutečností a jimi předložených listin, jež jsou oběma stranám známy a měly možnost se k nim vyjádřit.
13. Z tvrzení stran a předložených podkladů soud zjistil následující.
14. Žalobce splnil podmínky k registraci ke zvl. dlouhodobému pobytu dle § 7q lex Ukrajina a byl k tomuto druhu pobytu registrován. Následně mu byl stanoven termín pro pořízení biometrických údajů na 6. 11. 2025. Žalovaný ovšem obdržel negativní stanovisko policie ve smyslu § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina. Ze žalovaným předloženého elektronického výstupu vyplývá stanovisko k případu č. 107690207 [odpovídající identifikačnímu kódu žalobce v informačním systému cizinců] – „NE“. O tom ostatně mezi stranami sporu není. Žalobci byl poté pracovníkem žalovaného zrušen termín rezervace pro pořízení biometrických údajů, v důsledku čehož mu zanikla registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu. Dne 20. 10. 2025 bylo žalobci sděleno, že termín rezervace byl zrušen, jelikož představuje na základě stanoviska policie nebo zpravodajské služby hrozbu pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu.
15. Uvedený postup (zrušení rezervace, potažmo zrušení registrace) žalobce napadá, přičemž v něm shledává nezákonný zásah. Podal tedy zásahovou žalobu.
16. Mezi stranami je sporné už jen to, zda je postup žalovaného skutečně zásahem a zda vůbec může vést ke zkrácení práv žalobce (není-li na zvláštní dlouhodobý pobyt dle § 7o odst. 3 lex Ukrajina právní nárok). Těmito či souvisejícími otázkami se již správní soudy v několika rozhodnutích zabývaly (srov. rozsudky zdejšího soudu z 22. 1. 2026, č. j. 10 A 146/2025 - 35, z 9. 2. 2026, č. j. 10 A 183/2025 - 37, či z 31. 3. 2026, č. j. 18 A 134/2025 - 57). Soud z nich v dalším vychází a v podrobnostech na ně odkazuje.
17. Není pochyb o tom, že dle § 7o lex Ukrajina *zvláštní dlouhodobý pobyt je povolením k dlouhodobému pobytu podle § 17 písm. c) zákona o pobytu cizinců na území České republiky*. To mimo jiné znamená, že vyhovění žádosti představuje na základě právní fikce vydání správního rozhodnutí. Pokud je zvláštní dlouhodobý pobyt považován za povolení k dlouhodobému pobytu ve smyslu cizineckého zákona, platí, že vydáním rozhodnutí o žádosti se rozumí převzetí průkazu o povolení k pobytu (srov. § 169t odst. 7 cizineckého zákona ve spojení s § 7o odst. 2 lex Ukrajina). I když se na postup pro získání zvláštního dlouhodobého pobytu nevztahují pravidla části druhé a třetí správního řádu, neznamená to, že žalovaný uvedeným způsobem nevydává rozhodnutí.
18. Žalobce však napadá úkon žalovaného, který spočívá ve zrušení termínu pro pořízení biometrických údajů (a zániku registrace), o čemž byl vyrozuměn e-mailem žalovaného z 20. 10. 2025. Právě zrušením termínu žalovaného (zrušením/zánikem registrace), nikoli samotným vyrozuměním, se cítí zkrácen na svých právech. V této souvislosti soud zdůrazňuje, že bytí je zvláštní dlouhodobý pobyt pobytovým oprávněním ve smyslu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

cizineckého zákona, jedná se o specifické oprávnění v režimu lex Ukrajina s vlastní dílčí procesní úpravou. Celý proces je založen na zvláštních evidenčních a registračních postupech zájemců, potažmo žalovaného.

19. V poslední fázi (nejpozději před převzetím průkazu o povolení k pobytu) žalovaný dle § 7t odst. 5 ověří, že není dána některá ze zákonných překážek. Mimo jiné zkoumá, zda podle písm. d) není na základě informace nebo stanoviska policie nebo zpravodajské služby cizinec nebo všechny společně registrované osoby nebezpečím pro veřejný pořádek a bezpečnost státu. Podle § 7t odst. 6 lex Ukrajina platí, že je-li zjištěna překážka dle odstavce 5 před pořízením biometrických údajů, žalovaný cizinci a s ním společně registrovaným osobám zruší termín pro pořízení biometrických údajů. O zrušení termínu vyrozumí cizince na adresu jeho elektronické pošty. Zrušením daného termínu zaniká i registrace k pobytu cizinci a s ním společně registrovaným osobám.
20. K zásahu do práv tak dochází již faktickým úkonem zrušení termínu k pořízení biometrických údajů (a zánikem registrace). Úkon žalovaného nepředstavuje ani pozitivní rozhodnutí o vyjádřeném zájmu žalobce ani rozhodnutí negativní ve smyslu zamítnutí žádosti (zvláštní úprava nepředpokládá vydávání zamítavého rozhodnutí). Jde o faktický úkon, který ukončí proces registrace pobytu – potenciálně nezákonný zásah. Na úkon „zrušení termínu“ nenavazuje žádný další úkon či postup. Úkolem žalovaného je už jen vyrozumět cizince o zrušení termínu pro pořízení biometrických údajů na adresu jeho elektronické pošty se sdělením konkrétní zákonné překážky (to lze označit za svého druhu zvláštní úpravu ve vztahu k § 155 odst. 3 správního řádu). Takový e-mail již do práv žalobce sám o sobě nezasahuje. Ani on tudíž není správním rozhodnutím, přičemž svou formou ani obsahem jím být ani nemůže – představuje pouhou neformální informaci o předchozím postupu (k tomu viz též usnesení zdejšího soudu z 17. 2. 2026, č. j. 4 A 62/2025 - 28). Žalobce ostatně samotný e-mail ani jako rozhodnutí nenapadá.
21. Zrušení termínu ve spojení se zánikem registrace lze označit za zásah do práv cizince. Dokud nebude (znovu) splněna podmínka registrace k pobytu, žalobce si nebude moci převzít průkaz o povolení k pobytu. Napadený úkon spočívající ve zrušení termínu a zániku registrace tak představuje jednorázový zásah s trvajícím důsledkem (do procesu získání průkazu povolení ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu). Žalobce se proti němu může bránit žalobou podle § 82 a násl. s. ř. s.
22. Neobstojí přitom návrh žalovaného na odmítnutí žaloby z důvodu chybějící aktivní žalobní legitimace. Absence právního nároku na určitý výsledek (vydání pobytového oprávnění) nevylučuje postup žalovaného z kognice správního soudnictví (soudní přezkum nebyl zákonem vyloučen). Žalobce má stále právo na řádný postup správních orgánů podle zákona, ochranu před jejich excesy či svévolí (v podrobnostech viz body 24 a 25 rozsudku 18 A 134/2025).
23. Pro pořádek soud dodává, že má za splnění všechny předpoklady řízení o zásahové žalobě. Žalobce se o zásahu dozvěděl dne 20. 10. 2025. Pokud svou žalobu podal 19. 12. 2025, učinil tak v souladu s § 84 odst. 1 s. ř. s. včas ve dvouměsíční lhůtě. Mezi stranami je pak nesporné, že lex Ukrajina ani jiný právní předpis neupravuje jiný prostředek právní ochrany (srov. § 85 s. ř. s.) proti úkonům žalovaného v procesu získávání zvláštního dlouhodobého pobytu, žalobce se o takovou ochranu ostatně opakovaně neúspěšně snažil. Pokud je primárním cílem žalobce, aby dosáhl revokace přímo tohoto úkonu žalovaného, tj. aby znovu získal termín k pořízení biometrických údajů, resp. dosáhl obnovení registrace k pobytu, jiný procesní nástroj než zásahová žaloba neexistuje. Na tomto faktickém úkonu by totiž *stricto*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

sensu nic nezměnila ani jeho případná obrana proti vlastnímu vyrozumění e-mailem, např. cestou podnětu k postupu dle § 156 odst. 2 správního řádu (nehledě na to, že se jedná o dozorcí prostředek, který není v jeho moci). Pouze na okraj soud podotýká, že žalobce by se svých práv nemohl úspěšně domáhat ani žalobou na ochranu proti nečinnosti podle § 79 s. ř. s.

24. Soud tudíž mohl přistoupit k věcnému posouzení žaloby.
25. Ochranu před nezákonným zásahem může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt jen jedna z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (rozsudek NSS z 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, č. 603/2005 Sb. NSS).
26. S ohledem na výše uvedené lze označit za splněnou první, druhou, čtvrtou a pátou podmínku. Sporným dále zůstává, zda žalovaný postupoval v souladu se zákonem (3. podmínka).
27. Žalobce vytýká žalovanému nepřezkoumatelný postup a nemožnost jakékoliv kontroly. Soud těmito výtkám do značné míry rozumí, jedná se ovšem především o důsledek zvláštní právní úpravy. Soud opětovně připomíná, že podle § 7o odst. 5 lex Ukrajina je vyloučeno použití části druhé a třetí správního řádu. Žalovaný nevede správní řízení a nevydává (zamítavé) správní rozhodnutí. Na jeho postup proto nelze klást požadavky standardně kladené na odůvodňování rozhodnutí, na vedení správního spisu a shromáždění podkladů pro rozhodnutí, potažmo seznamování účastníků řízení s nimi. Právní úprava naopak záměrně stanovuje značně neformální postup. Jak se podává z důvodové zprávy k zákonu č. 24/2025 Sb., jímž byl institut zvláštního dlouhodobého pobytu do lex Ukrajina vložen, je tomu tak s ohledem na vysoký počet držitelů dočasné ochrany a možnosti veřejné správy vést individuální správní řízení, resp. vystavovat dílčí potvrzení pro potřeby tohoto individuálního správního řízení. Proces je proto koncipován s maximální mírou automatickosti. Zákonodárce jinými slovy nepočítá s tím, že by vznikl klasický správní spis, ale pouze zakládá digitální stopu v rámci informačního systému žalovaného. Celý postup je založen primárně na automatickém posouzení, v seznamu (registrovaných) zájemců se pak toliko vyznačuje (ne)splnění jednotlivých podmínek.
28. Postup žalovaného v nynější věci je upraven v lex Ukrajina: z § 7t odst. 5 písm. d) vyplývá, že žalovaný musí u Policie ČR a zpravodajských služeb ověřit, zda cizinec nepředstavuje nebezpečí pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu. Dané tedy ustanovení předpokládá, že tyto orgány zašlou žalovanému informaci/stanovisko, zda takové nebezpečí cizinec představuje, či nikoli. Právní úprava ovšem nepředpokládá, že zájemce musí být s obsahem sdělení dopředu seznámen, nepředpokládá ani, že by měl žalovaný sám celý jeho obsah zájemcům sdělovat, resp. blíže zdůvodňovat, proč má překážku dle § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina za splněnou. Zájemce má být podle § 7t odst. 6 tohoto zákona neformálně informován toliko o tom, jaká překážka byla v jeho případě shledána. Tomu žalovaný dostál.
29. Soud nepomíjí, že vyloučení části druhé a třetí nezavazuje žalovaného povinnosti postupovat dle jiných ustanovení správního řádu, zejména pak v souladu se základními zásadami

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

činnosti správních orgánů upravenými v § 2 až 8 uvedeného zákona. Měl by mj. vycházet z toho, že veřejná správa je službou veřejnosti, vycházet dotčeným osobám vstřícně a přiměřeně je poučit (§ 4 odst. 1 a 2 správního řádu). Soud souhlasí se žalobcem, že by zájemci měli být v ideálním případě vyrozuměni podrobněji. Považuje za žádoucí, aby žalovaný zájemcům (tím spíše v situaci, kdy nejde o utajovanou informaci) přinejmenším sdělil, na základě stanoviska jakého orgánu byla daná překážka shledána, o jaké stanovisko se jedná (specifikované alespoň datem jeho vyznačení v informačním systému, nemá-li jej skutečně k dispozici) a dále např. to, jaké z osob se v případě společně podávané žádosti daná překážka dotýká. Takový požadavek nutně nejde nad rámec předestřené zvláštní právní úpravy (ta daný postup žalovanému nezapovídá). Uvedené kroky, popřípadě i vyžádání a poskytnutí odůvodnění stanoviska bezpečnostních orgánů, by byly žádoucí zvláště, pokud se na něj zájemce obrátí s dotazem či stížností (jako tomu bylo v nynější věci). Soud se však již touto otázkou blíže nezabýval, neboť se netýká podstaty věci. Tou totiž není případný bezvadný obsah vyrozumění, ale posouzení zákonnosti zrušení termínu pro pořízení biometrických údajů (spojeného se zánikem registrace). Žalobce se ani v takovém případě nedomohl obnovení registrace jinak než cestou zásahové žaloby, neboť by se stejně neměl jak bránit. I kdyby tedy soud dovodil, že měl být vyrozuměn podrobněji, nemělo by to pro postavení žalobce žádný význam.

30. Tak je tomu už jen proto, že žalovaný není dle přesvědčení soudu oprávněn stanovisko policie/zpravodajské služby, zpochybnit, jestliže obsahuje výslovný závěr, že cizinec představuje nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu (nejde jen o přehled zjištění a bezpečnostních poznatků, ale o výslovné stanovisko). Samotný pojem stanoviska předpokládá, že hodnocení nebezpečí provádí jeho autor - policie či zpravodajská služba. Právní úprava nevyžaduje, aby žalovaný nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu sám hodnotil. Lex Ukrajina od žalovaného pouze vyžaduje, aby *ověřil*, že podle sdělení bezpečnostních orgánů takové nebezpečí neexistuje: volba právě tohoto pojmu signalizuje, že po žalovaném se požaduje toliko ujistění se o případné hrozbě pro veřejný pořádek či bezpečnost státu. To z hlediska systematického podle soudu odpovídá i povaze dalších možných překážek podle § 7t odst. 5 (pobyt na základě dočasné ochrany, nevedení v evidenci SIS či nežádoucích osob, trestní zachovalost ve smyslu záznamu v rejstříku trestů), u nichž jde v zásadě jen o prostou kontrolu údajů z úředních evidencí, nikoli složitější posuzování skutkových a právních otázek. Popsaný postup celkově odpovídá i maximálně automatizovanému a bezdokladovému procesu udělení předmětného pobytového oprávnění popsanému výše.
31. Pokud sdělení policie nebo zpravodajské služby obsahuje závěr, že cizinec nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu představuje, nemůže žalovaný postupovat jinak, než podle § 7t odst. 6 téhož zákona zrušit termín pro pořízení biometrických údajů a o zrušení termínu a o tom, která překážka podle odstavce 5 byla zjištěna, cizince informovat; zrušením termínu pro pořízení biometrických údajů registrace k pobytu zaniká. Žalovaný sám takové nebezpečí neposuzuje. Svou úvahu by ostatně neměl kam vtělit, jestliže nevydává rozhodnutí či jiný obdobný úkon. Nepředpokládá se, že by žalovaný své vlastní závěry zájemcům sděloval – v informativním e-mailu má dle výslovného znění zákona sdělit jen to, která překážka pro udělení pobytového oprávnění byla shledána (nanejvýš lze dovodit povinnost tuto překážku blíže specifikovat; srov. výše).
32. Právě řečené pak z povahy věci znamená, že žalovaný pro svůj postup bezpodmínečně nepotřebuje mít k dispozici i zdůvodnění stanoviska policie/zpravodajské služby. Soud by

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

samozřejmě v duchu výše popsaných úvah považoval za žádoucí, aby si odůvodnění negativního stanoviska žalovaný od bezpečnostních složek vždy vyžádal (už jen proto, aby ověřil, zda se týkají skutečně příslušného zájemce, resp. zda nejde o omyl). Pokud však sám jejich obsah věcně nehodnotí, nelze na podkladě rozhodné právní úpravy dovozovat, že postupoval v rozporu se zákonem jen proto, že vyšel ze stručného stanoviska v informačním systému. Nemělo by ostatně smyslu na podkladě zásahové žaloby „vracet“ věc žalovanému k vyžádání odůvodnění stanoviska, pokud by následně opět nemohl postupovat jinak (nešlo-li by o zřejmý omyl v osobě žadatele) a věc by se obratem k soudu vrátila. Z hlediska ochrany práv zájemců (žalobce) je klíčové, zda postup žalovaného (resp. postup policie či zpravodajské služby) obстоjí v řízení před soudem, který v tomto případě vystupuje nikoli v přezkumné, ale fakticky v nalézací roli. Není proto v rozporu se zákonem, pokud si žalovaný vyžádá odůvodnění stanoviska policie až pro účely soudního řízení. Žalobce měl v soudním řízení možnost se s tímto odůvodněním plně seznámit a vyjádřit se k jeho obsahu, čehož také využil. V konečném důsledku tak nemohl být nijak zkrácen na svých procesních právech.

33. Soud však současně zcela setrvává na svých závěrech uvedených již v připomínaných rozsudcích 10 A 146/2025 a 18 A 134/2025 – ač takový postup není s ohledem na subsidiární povahu správního soudnictví žádoucí, v případě, že žalovaný předloží odůvodnění stanoviska policie či zpravodajské služby, musí se soud věcně zabývat jeho obsahem jako první. Shledá-li pochybení na straně policie či zpravodajské služby, přičte toto pochybení k tíži žalovanému, který se pak v důsledku nezákonného postupu policie dopustí nezákonného zásahu (byť sám striktně vzato nepochybil).
34. Pro posouzení věci je proto rozhodné, zda policie akceptovatelným způsobem zdůvodnila, že je žalobce nebezpečím pro veřejný pořádek. Soud přitom nepomíjí, že žalobce nemá na zvláštní dlouhodobý pobyt právní nárok, nemá nárok na výsledek v podobě vydání průkazu povolení k pobytu. Zvláštní dlouhodobý pobyt je ryze „nadstavbovým“ institutem pro cizince, kterým jinak náleží dočasná ochrana podle lex Ukrajina (dlouhodobé pobytové oprávnění). Jeho neudělení tak na možnosti pobývat na území České republiky nic nemění. Jedná se o jakýsi „benefit“ ze strany státu, který nemá předobraz ani v unijním právu – jde o čistě národní pobytové oprávnění (opět viz i důvodová zpráva k zákonu č. 24/2025 Sb.). Zásah soudu do postupu žalovaného, popřípadě jiného správního orgánu, v procesu udělení zvláštního dlouhodobého pobytu by proto obecně měl být spíše výjimečný, založený zejména na ochraně řádného procesu – veřejná správa musí při svém postupu dodržovat pravidla stanovená zákonem, nesmí postupovat svévolně, diskriminačně či jinak v demokratickém právním státě nepřipustně. V tomto rámci pak má určitý prostor pro relativně volnou úvahu. Soud musí zohlednit jednak povahu předmětného pobytového titulu, na nějž není právní nárok, jednak výraznou neformálnost celého procesu. K soudní ochraně tudíž musí přistupovat spíše deferenčně (zdrženlivě).
35. Žalovaného ovšem soud v průběhu řízení upozornil, že by takto obecně pohlíží i na hodnocení překážky dle § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina, ta není založena na správním uvážení, ale na výkladu a použití neurčitěho právního pojmu – nepředpokládá volné uvážení veřejné správy, ale stanovuje poměrně jasnou zákonnou podmínku (překážku), již mají tyto orgány posoudit. Pouze tak činí cestou neurčitých právních pojmů (nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu). Obdobně ani jiné podmínky zrušení termínu k pořízení biometrických údajů (a potažmo zániku registrace) dle § 7t odst. 5 neposkytují přílišný prostor pro volnou úvahu veřejné správy.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

36. Uvedené neurčité právní pojmy musí příslušné orgány (zde policie/zpravodajské služby) aplikovat na ten který případ. Na rozdíl od správního uvážení podléhá výklad a použití neurčitých právních pojmů plnému soudnímu posouzení. V tomto případě s ohledem na výše uvedené postačí, aby policie/zpravodajská služba srozumitelně a logicky konsekventně alespoň pro účely soudního řízení zdůvodnila, proč má za to, že určitá osoba představuje nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu, a tato tvrzení měla alespoň základní oporu ve skutkových zjištěních (opět viz rozsudek 18 A 134/2025, body 44 až 47).
37. V posledně uvedeném rozsudku a předtím i v rozsudku 10 A 146/2025 se zdejší soud zabýval i pojmem nebezpečí pro veřejný pořádek. Nyní rozhodující senát setrvává na závěru, že výklad tohoto pojmu nelze zcela ztotožňovat s přístupy správních soudů v případě obdobně užívaných pojmů v cizineckém zákoně. Veřejná správa může přihlížet i k poznatkům založeným na společensky méně škodlivém jednání cizince, méně závažném protiprávním jednání. Takové jednání nemusí vést k závažnému narušení zájmů chráněných zákonem, nemusí jít ani o opakované protiprávní jednání. Hrozba podle zdejšího soudu nemusí být ani natolik intenzivní ve smyslu bezprostředního ohrožení chráněných zájmů. Postačí i nižší potencialita narušení veřejného pořádku – ta však stále musí být dána a musí být náležitě individualizována. Musí být bezvýjimečně zdůvodněno, na základě jakých individuálních skutečností představuje cizinec hrozbu do budoucna. Vyloučil-li totiž zákonodárce z možnosti získat předmětný pobytový titul jen ty cizince, kteří představují nebezpečí pro veřejný pořádek (tj. primárně hrozbu do budoucna), nelze nutně vycházet jen z toho, čeho se případně dopustili v minulosti (viz body 48 až 52 rozsudku 18 A 134/2025).
38. Z toho vyplývá, že závěr o nebezpečí pro veřejný pořádek (nebo bezpečnost státu) může být založen na dřívějším spáchání trestného činu bez ohledu na to, zda o něm figuruje záznam ve výpisu z rejstříku trestů, např. v důsledku zahlázení odsouzení [jinak by se zkoumala podmínka trestní zachovalosti dle § 7t odst. 5 písm. c) lex Ukrajina], neplatí to ovšem automaticky. Stejně tak může být založen i na bezpečnostních poznatcích jiné povahy, nijak přímo nesouvisejících s trestním řízením. Zcela vyloučit pak nelze ani zjištění z dosud neskončeného trestního řízení, tedy i důvodného podezření, že se zájemce dopustil nebo dopouští trestné činnosti, i když ještě nebyl odsouzen. V takovém případě ovšem musí být závěr o cizincem představovaném nebezpečí založen na konkrétních poznatcích o závadové činnosti cizince, nikoli na samotném vedení trestního řízení – musí být zřejmé, z jakých konkrétních skutečností a proč je nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu vlastně dovozováno (nebezpečí nesmí spočívat v trestné činnosti, ale v existenci a povaze závadového jednání). Jak již soud žalovaného upozornil, skutečnost, že je cizinec (žalobce) prověřován v rámci trestního řízení, nemůže bez dalšího takový závěr založit. Bylo by to v příkrém rozporu se základními principy demokratického právního státu, konkrétně presumpcí nevinu. S ohledem na zásadu presumpce nevinu musí proto příslušné orgány dbát, aby formulovaly konkrétní, individualizované a přiměřeně závažné zjištění, než není založeno na vedení trestního řízení.
39. Ze soudu předloženého zdůvodnění stanoviska policie se podává toliko informace o tom, že žalobce je prověřován jako možný podezřelý v rámci probíhajícího trestního řízení a ohledně jaké skutkové podstaty trestného činu je toto řízení vedeno. Jedinou konkrétnější informací je, že má být podezřelý z účasti na investičním podvodu. Ač z odůvodnění vyplývá, že negativní stanovisko v případě žalobce nebylo pouhým omylem, o problematičnosti jeho osoby, potažmo jednání, jehož se měl případně dopustit, není známo nic bližšího. Ani dodatečné zdůvodnění stanoviska tak soudu neumožňuje posoudit, zda se

případ žalobce nevymyká obsahu a rozsahu neurčitých pojmů uvedených v § 7 odst. 5 písm. d) lex Ukrajina, resp. zda je postup policie opodstatněný a řádně odůvodněný (a zda nejde o exces). Stávající stanovisko policie není jinými slovy přezkoumatelné, a nelze jej proto považovat za dostatečné, a to i při vědomí shora popsáných mantinelů vyplývajících z většího množství žadatelů o zvláštní dlouhodobý pobyt a automatizace procesu. Proto soud žalovaného vyzval k dovyžádání upřesnění stanoviska, na což ale žalovaný ani přes urgenci nereagoval.

40. Soud připomíná, že povinností správních orgánů je (přes vyloučení části druhé a třetí správního řádu) alespoň to, aby ve smyslu § 3 správního řádu zjistily stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jejich úkonu s požadavky § 2 správního řádu. Přijaté řešení přitom musí odpovídat okolnostem případu [§ 2 odst. 4 správního řádu]. To se pak musí promítnout i do odůvodnění jejich postupu, které je garancí toho, že veřejná správa nepostupuje svévolně (srov. též rozsudek zdejšího soudu 10 A 183/2025).
41. V posuzovaném případě z předložených podkladů (především z odůvodnění stanoviska policie) nelze v potřebné míře konkrétnosti seznat a posoudit, zda policie důvodně vydala negativní stanovisko. Sama skutečnost vedení trestního řízení pro tento závěr nepostačuje. Postup žalovaného dle § 7t odst. 6 lex Ukrajina tedy není v posuzovaném případě odůvodněn a založen na řádném a přezkoumatelném podkladu.

V. Závěr a náklady řízení

42. S ohledem na výše uvedené tedy soud uzavírá, že stanovisko policie o tom, že žalobce představuje nebezpečí pro veřejný pořádek, neobstojí. Žalovaný proto na jeho základě nezákonně žalobci zrušil termín pro pořízení biometrických údajů podle § 7t odst. 6 lex Ukrajina, čímž i nezákonně zanikla jeho registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu.
43. Žaloba je důvodná, proto soud výrokem určil, že zásah žalovaného byl nezákonný (dílčím způsobem pak přeformuloval žalobní petit, který nehovořil též o termínu pro vydání průkazů namísto termínu pro pořízení biometrických údajů, bezprostředně spojeném se zánikem registrace). Jelikož důsledky tohoto zásahu, tj. zrušený termín a zaniklá registrace k pobytu, trvají, výrokem II zakázal žalovanému pokračovat v porušování práv žalobce a přikázal mu, aby v přiměřené lhůtě obnovil stav před zásahem, tj. aby obnovil registraci žalobce k pobytu (srov. § 87 odst. 2 s. ř. s.). To bude mít za následek i určení nového termínu k pořízení biometrických údajů (nebudou-li shledány jiné zákonné překážky); proto soud tuto povinnost samostatně neukládal.
44. Výrok o nákladech řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl v řízení úspěšný, proto mu náleží náhrada nákladů řízení. Ta spočívá v první řadě v uhrazeném soudním poplatku ve výši 2 000 Kč. Náklady související s právním zastoupením advokátkou jsou pak tvořeny jednak odměnou za 4 úkony právní služby (převzetí zastoupení, sepsání žaloby, repliky a jejího doplnění z 18. 3. 2026), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí podle advokátního tarifu (vyhláška č. 177/1996 Sb.) částku 4 620 Kč (§ 6 odst. 1, § 7 a § 9 odst. 5 cit. vyhlášky), celkem 18 480 Kč. K tomu je nutné připočítat 4 paušální částky za jednotlivé úkony ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 cit. vyhlášky), tj. 1 800 Kč. Zástupkyně žalobce je plátcem DPH, jak soudu osvědčila, výše odměny za zastupování se proto dále zvyšuje o částku této daně (po zaokrouhlení 4 259 Kč).

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

Celková výše nákladů, které žalobci v tomto řízení vznikly, tak činí 26 539 Kč. Ty je žalovaný povinen nahradit k rukám zástupkyně žalobce ve stanovené lhůtě.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, který o ní též rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 18. května 2026

Mgr. Martin Lachmann v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.